

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor Binnenlandse
Zaken
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (088) 3610000
www.rechtspraak.nl

datum 11 november 2019
contactpersoon H. Zwiers
e-mail h.zwiers@rechtspraak.nl
ons kenmerk UIT 11816 COM/HZ/et
onderwerp Position paper Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk
verkeer

Geachte leden van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken,

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken te danken voor de uitnodiging om namens de Raad voor de rechtspraak een *position paper* in te brengen bij het wetsvoorstel Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijke verkeer.

De Raad is van oordeel dat de elektronische verzending van berichten zowel voor de burger als voor de bestuursorganen grote voordelen kan hebben en deelt het uitgangspunt van het Wetsvoorstel. Desalniettemin heeft de Raad in zijn wetgevingsadvies van 2016 een aantal kanttekeningen geplaatst bij de toenmalige concepttekst. De wettekst die momenteel voorligt is op veel punten gewijzigd ten opzichte van het concept uit 2016. De Raad is niet gevraagd om te adviseren over de nieuwe wettekst. Het tijdsplan liet geen ruimte om de nieuwe tekst van het wetsvoorstel, gehoord de gerechten, integraal door te nemen. Wel blijkt dat een aantal bezwaren uit ons advies uit 2016 in het voorliggende wetsvoorstel zijn weggenomen. Onderstaand treft u desalniettemin drie punten aan die we graag onder uw aandacht brengen.

Nevenschikking

Probleemloze communicatie tussen burger en overheid is een kernwaarde van de rechtstaat. Om die reden heeft de Raad in zijn eerdere advies vraagtekens gezet bij de toenmalige wettekst, waarin alle overheden met een wetgevende bevoegdheid bij wettelijk voorschrift konden bepalen dat een bericht exclusief langs de elektronische weg zou moeten worden verstuurd. De Raad is positief over de keuze in de voorliggende wettekst, waarin is gekozen voor nevenschikking als hoofdregel. Dit betekent gelijkschakeling van de papieren en de elektronische weg en de keuzevrijheid van de burger tussen beide mogelijkheden (art. 2:7 lid 2).

Van deze hoofdregel kan echter worden afgeweken bij of krachtens een bijzondere wet, indien deze uitdrukkelijk afwijkt van de Awb. Daarvoor is een grondslag in een formele wet nodig.¹ Het spreekt voor zich dat de aandachtspunten die over dit onderwerp naar voren zijn gebracht door de verschillende

¹ MvT, paragraaf 3.1.2 gaat verder in op deze voorwaarden.

datum 11 november 2019
kenmerk UIT 11816 COM/HZ/et
pagina 2 van 2

organisaties in de consultatiefase van dit Wetsvoorstel, meegenomen dienen te worden bij de beoordeling van de wetgeving die een dergelijke afwijking beoogd. Dit is met name van groot belang indien het een regeling inzake een belastende beschikking of een strafsancie betreft, gelet het recht op een eerlijk proces in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.²

Gemiddelde verzender

Evenals in het advies van 2016 wil de Raad aandacht vragen voor het in de Memorie van Toelichting genoemde uitgangspunt dat het voor de “gemiddelde verzender van het type bericht” mogelijk is om aan de eisen te voldoen.³ De toelichting gaat verder niet in op het feit dat logischerwijs niet iedereen een “gemiddelde verzender” is. De Raad vraagt zich af of de toegang tot openbare diensten voor de “niet-gemiddelde verzender” niet te veel beperkt wordt. Hij is daarbij van mening dat de digitale kanalen van voldoende waarborgen moet worden voorzien zodat de burger niet in een slechtere positie wordt gebracht ten opzichte van de communicatie per post, ook in het geval waarin een burger niet als “gemiddelde verzender” kwalificeert.

Digitalisering bestuursprocesrecht

De Raad is positief over de wijzingen die zien op de digitalisering van het bestuursprocesrecht. Met het vervangen van artikel 8:40a door het nieuwe artikel 8:36ea in afdeling 8.1.6a, wordt de onduidelijkheid waar de Raad in haar advies van 2016 aandacht voor vroeg weggenomen. Wel valt op dat in de toelichting het verplicht digitaal procederen via *Mijn Rechtspraak* wordt gepositioneerd tegenover vrijwillige digitale uitwisseling waarvoor de bestuursrechter een *andere elektronische manier kan openstellen*. Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om toe te lichten dat *Mijn Rechtspraak* het belangrijkste digitale communicatiekanaal zal worden, ook indien het vrijwillige uitwisseling betreft.

Slotsom

De Raad is positief dat een aantal bezwaren uit ons advies uit 2016 zijn weggenomen, maar blijft wel aandacht vragen voor de positie van de burger, zeker voor degenen die minder digitaal-vaardig zijn. Dit zal met name een aandachtspunt moeten zijn bij toekomstige wetgeving die gaat afwijken van de nevenschikking-hoofdregel in dit voorstel.

Hoogachtend,

Henk Naves
Voorzitter Raad voor de rechtspraak

² EVRM, artikel 6, lid 3 sub a.

³ MvT, pagina 12.